Concursul Multidisciplinar **BOLYAI FARKAS** Tantárgyverseny
Concursul național al liceelor cu predare în limba maghiară
Magyar tannyelvű középiskolák országos vetélkedője

Concursul de geografie „Teleki Sámuel" Földrajzverseny

Geografie umană- Társadalomföldrajz
2017.május 6

Târgu Mureș-Marosvásárhely

Feladatlap

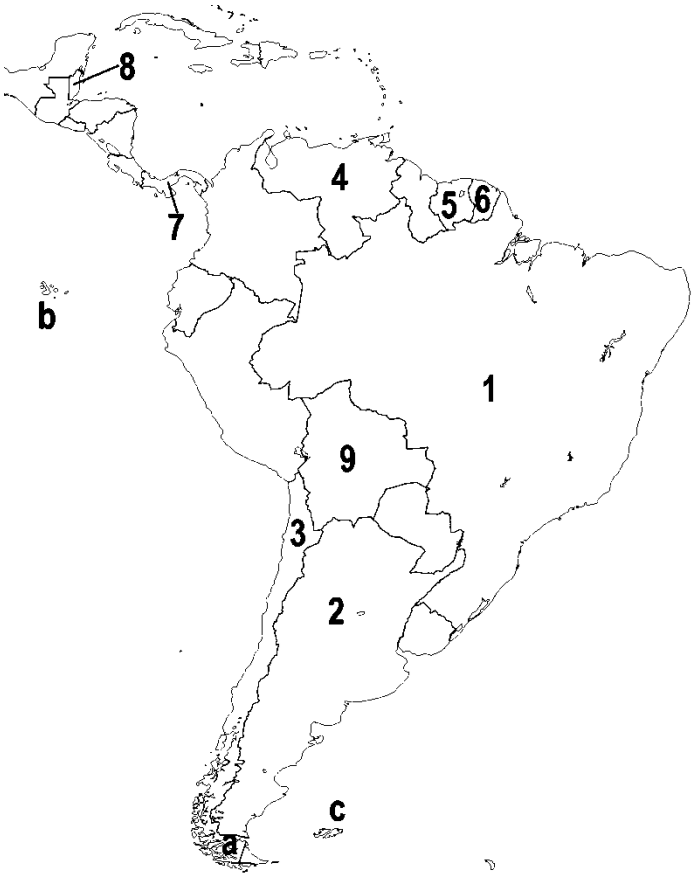
Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	Név	**Aláírás**
Javítóbizottság elnöke		
Javítóbizottság alelnöke **Társadalomföldrajz tagozat**		

Utasítás

- *Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!*
- *A feladatok megoldásához számológép nem használható!*
- *Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!*
- *A feladatok megoldásához tollat/golyóstollat kell használni!*
- *Az feladatlapon javítani, átírni, radírozni, stb. nem szabad ! Az elrontott részt tedd zárójelbe!*
- *A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésre!*
- *Az elérhető maximális pontszám **100,** hivatalból 10 pont jár.*
- *Piszkozatként a lap hátoldalát használhatod.*

I. Tétel. **13,5 pont**

A mellékelt térkép alapján nevezd meg!

*a)*Az „**a”**-val jelölt *tengerszorost:*

……

*b)*A 7-es ország teületén levő *csatornát*:

……

*c)*Az 1-es ország *területi:*

……

és *népességi:*

……

nagyságát.

*d)*A megszámozottak közül azt a *területet* amely az EU (Európai Unió) része:……

valamint mely európai országhoz tartozik:……..……

e) A megszámozott orszgok közül azt a köztársaságot amely hivatalos nyelve a *germán* nyelvcsaládhoz tartozik:…….

f) A megszámozott országok közül egy *monarchiát:*……

g) A megszámozott országok közül két *szövetségi (föderativ) köztársaságot:*

…….....

h) A megszámozott országok közül egy országot amelynek nincs *Kizárólagos Gazdasági Övezete:*…….

i) A megszámozott országok közül a legnagyobb *kőolaj* tartalékokkal rendelkező országot:……..…….

j) A megszámozott országok közül a legnagyobb *réz* kitermelő országot:

……...

k) A **„b”** és **„c”** szigeteket, valamint az országokat amelyhez tartoznak:

b:sziget neve…….……..

ország……..

c: sziget neve…….……..

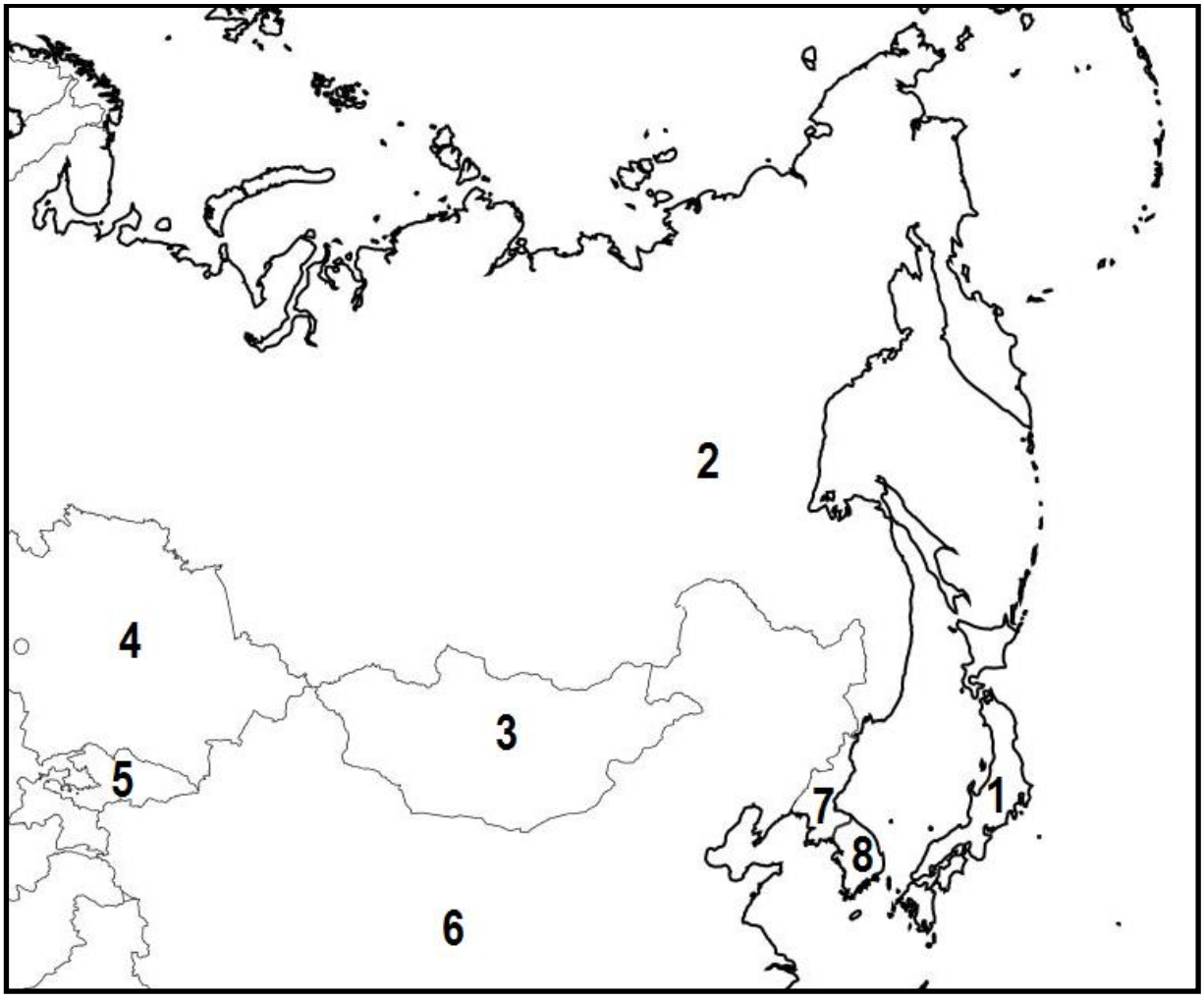
ország……..

l) A térképen **1, 3, 5, 7, 9** számokkal jelölt országokat és fővárosait:

szám	ország	főváros
1		
3		
5		
7		
9		

I.T./13,5 pont	

II. Az alábbi térkép alapján válaszolj a kérdésekre! 20 pont

A. 4,5 pont

a) Nevezd meg az uralkodó felekezeti (vallási) irányzatot a térképen a 2,4, 7 országokban:

2……..……4……..…..……..7……

b) Nevezd meg az uralkodó nyelvcsaládot és az uralkodó nyelvet a nyelvcsaládon

belül a 4,6,8 országokban:

ország száma	nyelvcsalád	nyelv
4		
6		
8		

4,5 pont	

B. Hasonlítsd össze az 1 és 3 országokat, megnevezve az alábbiakat: 15,5 pont

a) A demográfiai típusát (szakaszát):

1……..3……

b) Népsűrűségét, valamint a népsűrűség jellegét befolyásoló egy természeti tényezőt (okot):

1……

3……

c) Az élettér típusát:

1……3……..……

d) Az alábbi adatok alapján készíts 2 kördiagrammot, majd társítsd az 1 és 3 országokkal:

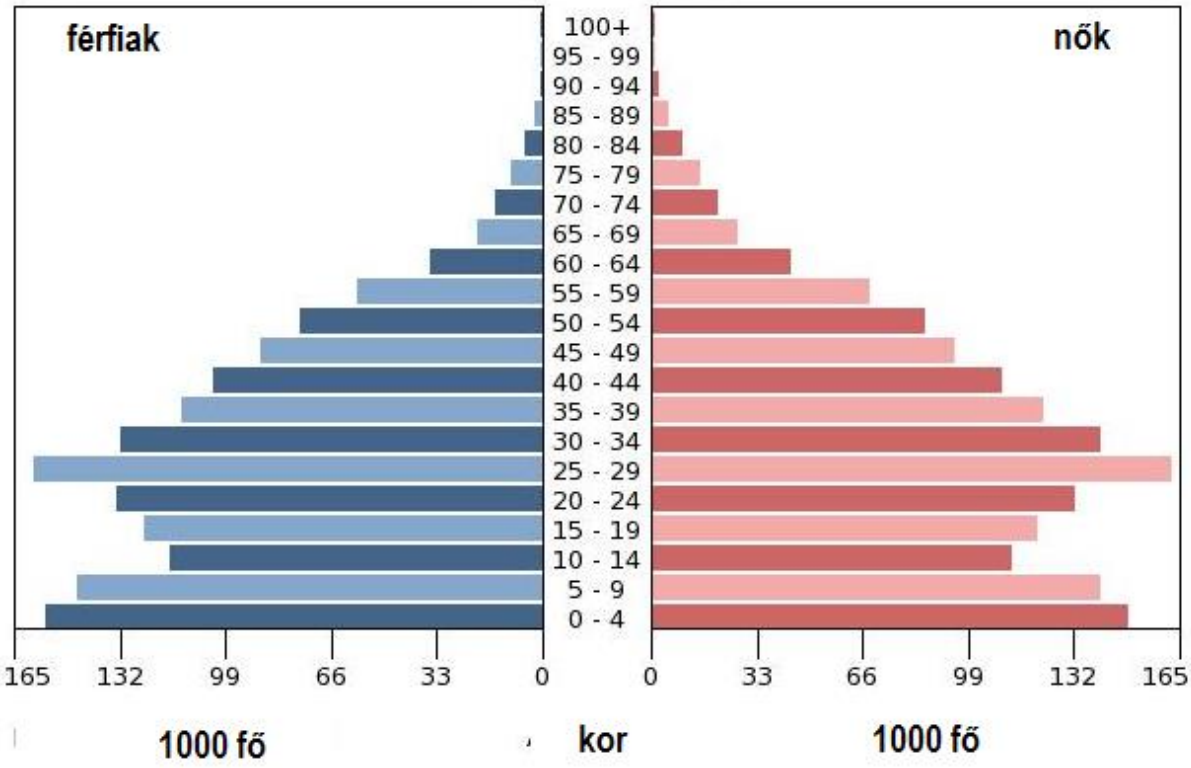
I. népesség foglalkoztatási szerkezete: 2% primer, 31% szekunder,…….tercier.

II. népesség foglalkoztatási szerkezete: 38% primer, 21% szekunder,……...tercier.

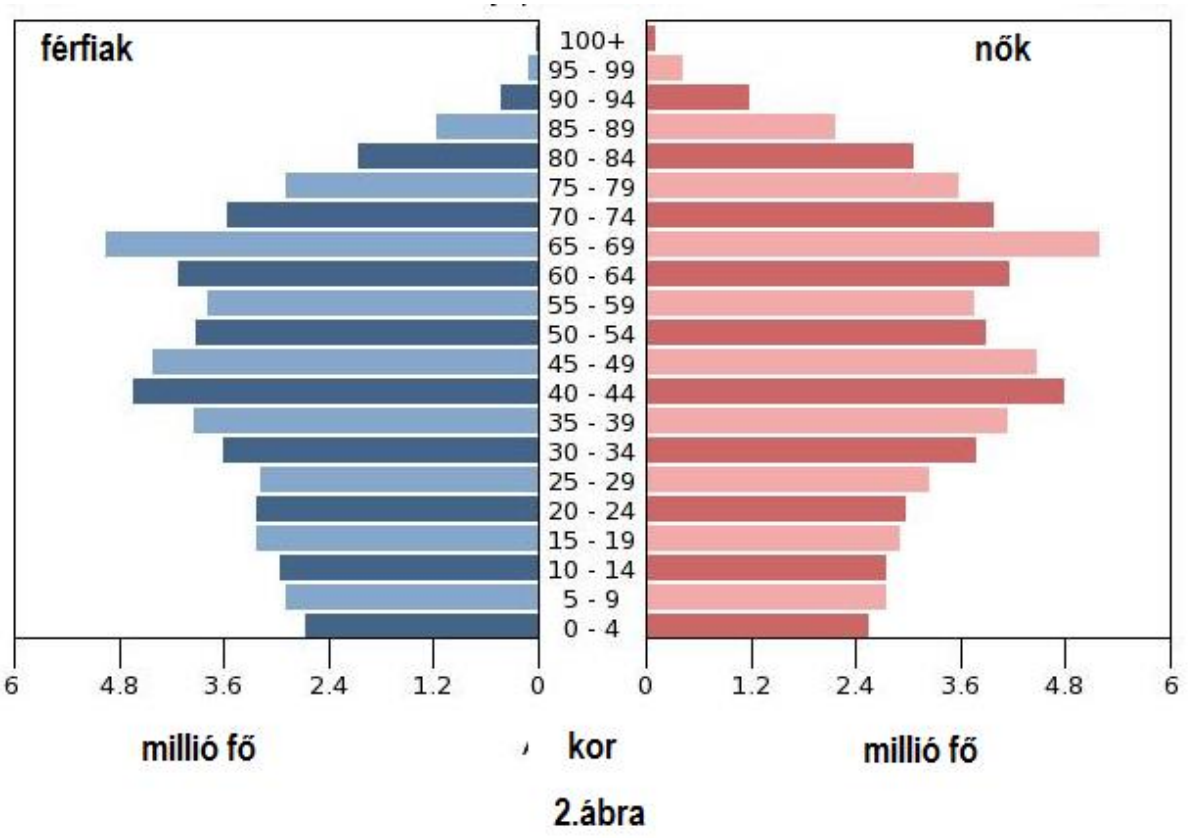
I. II.

I.kördiagramm……..……ország. II. kördiagramm……..……ország.

e) A korpiramisok alapján válaszolj az alábbi kérdésekre:

1.ábra

2.ábra

e.1. Társítsd a korpiramisokat az 1 és 3 országokkal:

1.ábra…….....ország

2.ábra……ország

e.2.Határozd meg a legnépesebb korcsoport lélekszámát és korát az :

1.ábrán…….……fő……évesek

2.ábrán……..…fő……..……évesek

e.3..Hogyan változott a 0-14 éves népesség, valamint írd le a válozás egy okát:

1.ábrán……oka…….…..……

2.ábrán……oka……..……..……

f) Töltsd ki az alábbi táblázatot az 1 és 3 országok alapján:

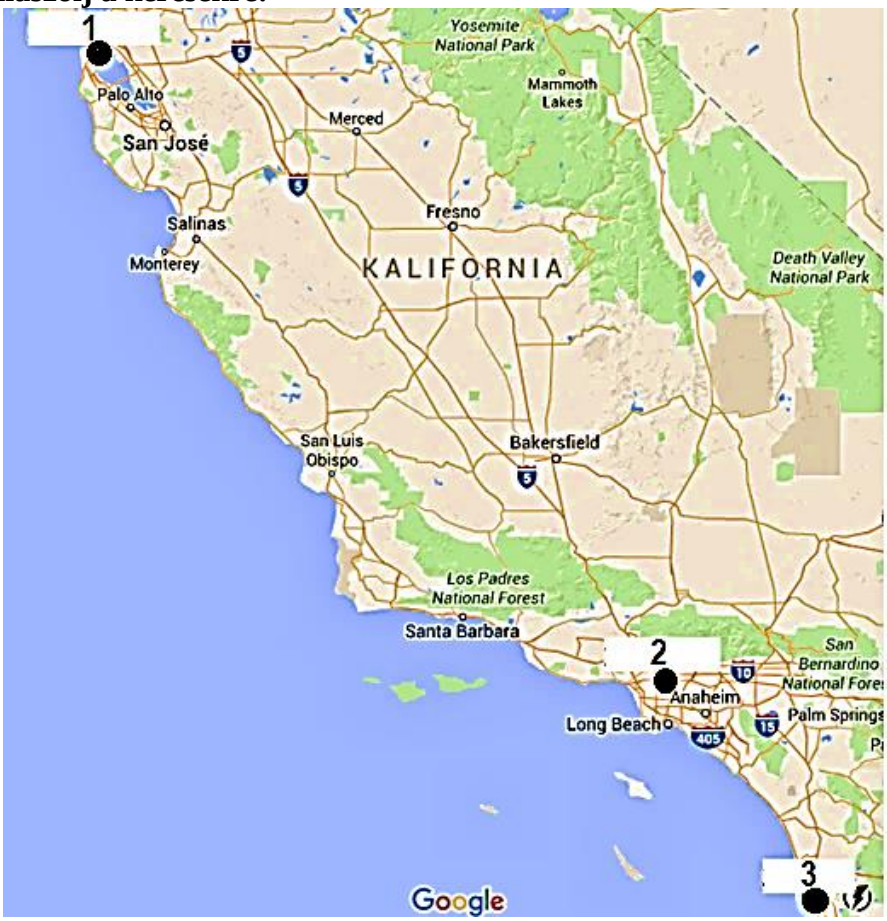
ország száma	**népesség 2016 elején**	**nataltási ráta 2016-ban**	**született fő 2016-ban**
	127.110.000 fő	8,3‰	
	2.951.200 fő	2%	

15,5 pont	

II.T./20 pont	

III. Tétel **14,5 pont**

A.Az alábbi térkép egy várostömörülési formát ábrázol Észak Amerikában, ennek alapján válaszolj a kérésekre! **6 pont**

a) Írd le a várostömörülési forma típusát:

……

b) Írd le a városstömörülés nevét, valamint honnan származik a megnevezés:

……

c) Írd le földrajzi elhelyezkedését (2 tényező) és irányát:

……

……

d) Nevezd meg 1, 2, 3 városokat:

1.....… 2……..3…….

e) Nevezd meg azt a várost amelyben az ország (AEÁ) második legnagyobb konténerkikötője van és egyben egyike a világ legnagyobb árukikötőinek:

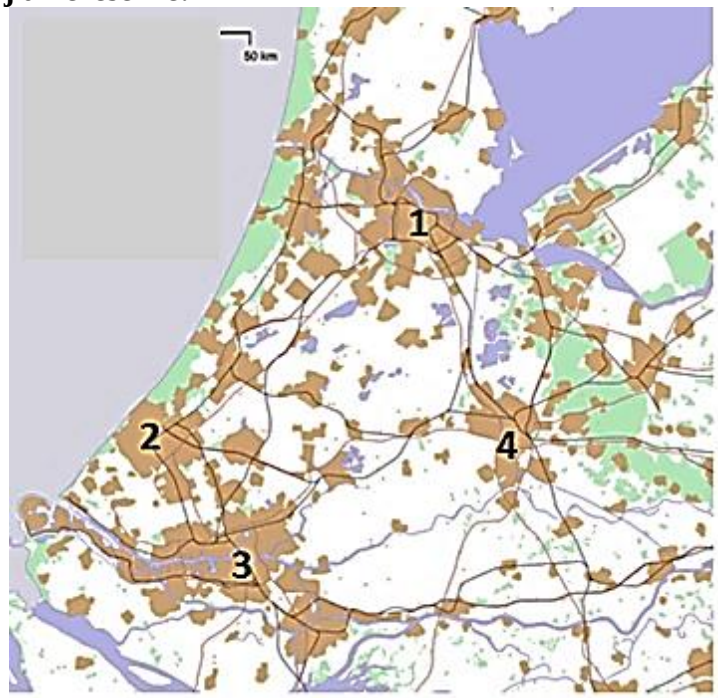
……

f) Nevezd meg azt a várost amely egy információs technológiai (IT) térség központja, valamint nevezd meg e térséget is:

……

6 pont	

B. Az alábbi térkép egy ismert városstömörülési formát ábrázol Európában, ennek alapján válaszolj a kérésekre! 6 pont

*a)*Írd le a városstömörülés nevét és az országot amelyben található:

várostömörülés neve……ország……

*b)*Írd le 2 olyan vízrajzi elem nevét amely a várostömörülés kialakulásában szerepet játszott:

……

……

c) Nevezd meg 1,2,3,4 városokat:

1.....……..……2…….

3…….……..……4…….

*d)*Nevezd meg azt a várost amelyben található Európa legnagyobb teherforgalmú tengeri kikötője, valamint írd le a kikötő nevét is:

……

*e)*Nevezd meg azt a várost amely az ország fővárosa:

……

f) Nevezd meg azt a várost amely az ország kormányzati székhelye:

……

6 pont	

C.Nevezd meg, hogy az alábbi meghatározások mely településföldrajzi fogalmakat jelentik! 2,5 pont

a) Amikor a népesség egyre jelentősebb része elhagyja a nagyvárosok területét és mind nagyobb számban az elővárosokba költözik, egy "városkörüli" fejlődés megy végbe.

……..

b) Több nagyvárosi agglomerációból álló övezet, amelynek népességszáma rendszerint meghaladja a több *10 millió* főt……

c) Nem csak a nagyváros, hanem az őt körülvevő elővárosi övezet népessége is csökkenni kezd, egy "ellenvárosodási" folyamat veszi kezdetét …….

d) Amikor a nagyváros népességszáma a szuburbanizáció, majd dezurbanizáció jelentette csökkenés után ismét növekedésnek indul, s egy újabb koncentrációs, "vissza a városba" folyamat veszi kezdetét……

e) A falusi települések átalakulása, melynek során hasonlítani kezdenek a városokhoz mind külsőleg mind életmód tekintetében……

2,5pont	

III.T./14,5 pont	

IV.Tétel **11 pont**

A. A mellékelt térkép alapján, írd a kijelentések mellé azon ország számát amelyre vonatkozik a kijelentés! 6 pont

a) az egy főre előállított villamosenergia termelése alapján az első a világon:…….

b) az Északi tengerből a legnagyobb mennyiségű energiahordozókat kitermelő EU–s tagország:……

c) a világ legjobb minőségű acélt termelő és világhírű gyufagyártással rendelkező ország:….....

d) jelentős szén készletei az ipari forradalom kibontakozását tette lehetővé:…….

e) a szélenergia hasznosításának élenjárója, jelentős földgáz tartalákokkal, híres tulipán termesztéséről :……..

f) jelentős a geotermikus energia felhasználása és gazdasága a hal világpiaci árától függ: ……..

g) a legtöbb épülete betonból készül a hazai cementgyártás és a drága fa miatt: …….

h) a legtöbb atomerőművel rendelkező ország:…….……

i) földgáztartaléka és napenergia potenciálja a legjelentősebb:……

j) a Föld vezető foszfáttermelője, készletei a világ szükségleteit évszázadokra biztosíthatja:……..

k) a fajlagos papírfelhasználása (kg/fő/év) a legnagyobb az EU-ban:……..

l) Európa legtöbb turistát fogadó országa:……

6 pont	

B. Nevezd meg az alábbi I, II, III, IV képek erőművek típusát, valamint írj az I, II, IV hasznosításának egy előnyét és egy hátrányát! 5 pont

I

II

III

IV

I: erőmű……..

előnye……

hátránya……

II: erőmű……..

előnye……

hátránya……

III:erőmű…….

IV: erőmű……..

előnye……

hátránya……

5 pont	

IV.T./11 pont	

V. Tétel: 5 pont

A feladatban két mennyiség nagyságrendi viszonyát kell eldöntened. Írd a négyszögbe a helyes reláció betűjét! A választási lehetőségek:

A: ha „a” >”b” **B**: ha „a” < „b” **C**: ha „a”= „b”

1. a) AEÁ energiafogyasztása
   b)Kína energiatermelése

2. a) Szaud Arábia kőolaj kitermelése
   b)Oroszország kőolaj kitermelése

3. a)Kína területe
   b)Kanada területe

4. a)India népessége
   b)Brazilia népesége

5. a) Kanada népsűrűsége
   b)Banglades népsűrűsége

6. a) Dánia városiasodási foka
   b)Pakisztán városiasodási foka

7. a) Németország születési arányszáma
   b)Olaszország születési arányszáma

8. a) Kuvait mortalitási rátája
   b)Sierra Leone mortalitási rátája

9. a) Norvégia függő területeinek száma
   b)Franciaország függő területeinek száma

10. a) Az északi félteke össz GDP termelése
    b)A déli félteke össz GDP termelése

T5./5 pont	

VI.Tétel **5 pont**

Az alábbi kijelentések az Európai Unióval kapcsolatosak. Döntsd el, hogy a kijelentések igazak vagy hamisak. Amennyiben igaznak találod írd elé az „I” betűt, ellenkező esetben írd a „H” betűt a kijelentések elé!

1. ……Az EU jelenleg 28 tagállamból áll.
2. ……Minden tagállam a Shengeni egyezmény tagja.
3. ……2015.július 1-én csatlakozott az utolsó tagország, Horvátország.
4. ……Minden tagország fizetőeszköze az euro.
5. ……Az EU legnépesebb országa Németország.

6. ……Budapesten van az Európai Innovációs és Technológiai Intézet.

7. ……Legnagyobb az egy főre jutó GDP értéke Luxemburgban.

8. ……Energiaszükségeltét teljes egészében saját erőforrásokból fedezi.

9. ……Egyik legnagyobb népesség kibocsájtó régió a világon.

10. ……Az EU himnusza az Örömóda.

VI.T./ 5 pont	

VII. Tanulmányozd a képeket és válaszolj a kérdésekre! (az elmélyített tananyag alapján).
21 pont

1

2

3

4

5

6

A.Azonosítsd a fenti képeken látható Maros megyei kastélyokat és a településeket ahol azok épültek, és ennek alapján töltsd ki az alábbi táblázatot! 6 pont

kép száma	kastély neve	település neve
1		
2		
3		
4		
5		
6		

6 pont	

B. Ismerd fel az alábbi jellemzések alapján a híres Maros megyei személyiségeket és írd a nevüket a jellemzések után ! 5 pont

1. Magyar matematikus és hadmérnök, az egyik leghíresebb magyar matematikus, a „*geometria Kopernikusza*”,az erdélyi tudományosság legkiemelkedőbb képviselője.

……

2. Erdélyi magyar botanikus, a kolozsvári botanikus kert múzeumőre, többek között a herbárium bővítésével foglalkozott, két új növénynemzetséget fedezett fel, róla 25 új taxont kereszteltek el.

……

3. Magyarbükkösi születésű erdélyi fejedelem a XVII században.

……

4. A nemeuklideszi geometriákelőfutáraként tartják számon, majdnem fél évszázadig dolgozott a marosvásárhelyi református kollégium matematika-, fizika- és kémiaprofesszoraként

……

5. Magyar felfedező, afrikanista, fotográfus, országgyűlési képviselő, ő fedezte fel és nevezte el (Rudolf trónörökösről) a Rudolf-tavat és (Rudolf feleségéről, Stefánia belga hercegnőről) aStefánia-tavat.

……

5 pont	

C.Ismerd fel az alábbi jellemzések alapján a Maros megyei kulturális és természeti látványosságokat, és írd be a nevüket valamint a helységet ahol találhatóak. 10 pont

1.A könyvtár több ősnyomtatványt, több mint 40000 régi könyvet, kéziratot és könyvritkaságot őriz , településének egyik legjelentősebb kultúrális öröksége 1802-ben létesítetteErdély kancellárja grófTeleki Sámuel.

a) neve……

b)helység……

2.Sókarszton létrejött heliotermikustó, 1875-ben keletkezett, a világ legnagyobb heliotermikus tava, alakja kiterített medvebőrre hasonlít.

a) neve……

b)helység……

3.Az Ispánkútnál található, az egyik legkiemelkedőbb magyar költő feltételezett elesténekhelyén.

a) neve……

b)helység……

4. Egykori szász városban található, XIV. században épült, híres zenélő óráján 12 apostol ezüst szobra sétált körbe.
a) neve……

b)helység……

5.Településének főterén álló három szintes magyaros szecessziós épület, az első emeleten található a Tükörterem, a második emeleti ablakok mellvédjében kőből faragott portrék vannak, melyek a magyar irodalom, tudomány és művészet nagyjait örökítik meg.

a) neve……

b)helység……

10 pont	

VII.T./21 pont	

Sok sikert!